

Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. – 2011. – Вип. 4. – С. 228–237.

2. Концепція державної цільової програми розвитку туризму та курортів на період до 2022 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/638-2013-p>

3. Стратегія розвитку курортів та туризму на 2016–2020 роки. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.knteu.kiev.ua/file/NjY4NQ==/e1227acdf34bb4a1da39d384139b9d7a.pdf>

Нестерчук Людмила Олександрівна

студентка магістратури

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Набувальна давність в Україні

У сучасному світі нашої держави кожна людина повинна знати загальні аспекти законів, особливо ті закони, які стосуються права власності для того, щоб розуміти правильність своїх дій. Досить часто люди оволодівають різним майном, який є чужим, вважаючи, що воно відразу буде їх. Саме для таких випадків потрібно вивчати набувальну давність, котрій, нажаль, присвячена невелика кількість праць.

Питанням про набувальну давність в Україні займалися такі науковці як: О. Головкін, В. Маковій, О. Яворська, Д. Касілова та інші.

«Придбання в результаті користування» – саме так ще у римському праві називалася набувальна давність. Та, слід відзначити, що сама набувальна давність для українського законодавства є відносно новою. Тільки у 2004 р. був введений інститут набувальної давності в Україні. Встановлений він був для того, щоб встановити повну рівноправність всіх форм власності та збільшити права людей. З набуттям чинності Цивільним кодексом України стало можливим набувати права власності на чуже майно за способом набувальної давності (ст. 344 ЦК) [3].

О. Головкін визначає, що набувальну давність можна розглядати як один із первісних способів набуття права власності, оскільки права набувача залежать не від волевиявлення попереднього власника, а від сукупності обставин, зазначених у ч. 1 ст. 344 ЦК України. Отже, з вищезазначеного визначаємо, що набувальна давність – це один із способів набуття права власності на майно [1].

Відповідно до ч. 1 ст. 344 ЦК України особа, яка добросовісно заволоділа чужим майном і продовжує відкрито, безперервно володіти нерухомим майном протягом десяти років або рухомим майном - протягом п'яти років, набуває право власності на це майно (набувальна давність), якщо інше не встановлено цим Кодексом [8, с. 111].

Суб'єктом набувальної давності може бути як фізична, так і юридична особа. Об'єктом набувальної давності за ст. 344 ЦК України є нерухоме або рухоме майно. До нерухомого належать земельні ділянки, а також об'єкти, розташовані на земельній ділянці (житлові будинки, майнові комплекси, насадження) та рухомими речами є такі, які можна вільно переміщувати в просторі. Відповідно до п. 3 ч. 1 ст. 344 ЦК України право власності на нерухоме майно, що підлягає державній реєстрації, виникає за набувальною давністю після державної реєстрації [8, с. 111].

Набуття права власності на земельну ділянку за набувальною давністю регулюється законом. Право власності на нерухоме майно, що підлягає державній

реєстрації, виникає за набувальною давністю з моменту державної реєстрації. Так, слід відмітити, що Земельний кодекс України передбачає набуття права власності на земельну ділянку за набувальною давністю. Тому, згідно ч. 1 ст. 119 Земельного кодексу України, громадяни, які добросовісно, відкрито і безперервно користуються земельною ділянкою протягом 15 років, але не мають документів, які б свідчили про наявність у них прав на цю земельну ділянку, можуть звернутися до органу державної влади з вимогою отримати право власності [2].

Варто відзначити умови набувальної давності, які були зазначені у ч. 1 ст. 344 ЦК України:

- добросовісність;
- відкритість;
- безперервність;
- строк користування майном.

В. А. Рясенцев визначив набувальну давність як встановлений законом строк, зі спливом якого право власності на чуже майно виникає в особи, яка володіла ним добросовісно та відкрито як власник. Тобто, якщо людина тривалий час користувалася річчю – вона має право отримати офіційне право на її володіння. Відмічена умова добросовісності означає те, що особа при заволодінні майном діяла без думки завдати школи іншій людині [4]. У разі появи суперечки встановлювати характер володіння (його добросовісність або недобросовісність) має тільки суд з урахуванням обставин справи [6].

В. П. Маковій набувальну давність визначив як спосіб набуття речового права на майно суб'єктами, які ним володіють, у випадках, коли вони не мають можливості за певних обставин підтвердити підстави виникнення прав, а також в інших ситуаціях [5].

Важливою частиною набувальної давності є ч. 2 ст. 344 ЦК України, за якою особа, яка заявляє про давність володіння, може приєднати до часу свого володіння увесь час, протягом якого цим майном володіла особа, чийм спадкоємцем (правонаступником) вона є [8, с. 111]. Саме ця частина є позитивним явищем для особи, яка подає заяву, адже вона виступає певною гарантією позитивного рішення заяви, підставою її застосування та відповідає умові набувальної давності – строк користування [7].

Ч. 3 ст. 344 ЦК України містить положення: якщо особа заволоділа майном на підставі договору з його власником, який після закінчення строку договору не пред'явив вимоги про його повернення, вона набуває права власності за набувальною давністю на нерухоме майно через 15 років, а на рухоме майно – через 5 років після закінчення терміну позовної давності [8, с. 111].

Наступною важливою умовою набувальної давності в Україні є відкритість та безперервність. Так володіти не своїм майном необхідно відкрито та безперервно. Адже приховування та своєрідна перерва користування може свідчити про відсутність умови добросовісності.

Відповідно до ч. 4 ст. 344 ЦК України право власності за набувальною давністю на майно, зокрема на транспортні засоби, цінні папери, набувається за рішенням суду [8, с. 111]. Як впливає з цієї статті, право набувальної давності на основі рішення суду поширюється виключно на транспортні засоби і цінні папери та ймовірно, що це пов'язано з їх відносно високою вартістю в порівнянні з іншими видами рухомого майна.

На підставі вище зазначеного можна зробити висновок, що набувальна давність – це один із способів набуття права власності на майно. В Україні вона регулюється ЦК

України ст. 344. Виділяють такі умови набувальної давності як: добросовісність, відкритість, безперервність та тривалість володіння (для рухомого майна – п'ять років, нерухомого майна – десять років, земельної ділянки – п'ятнадцять років). Кожна з цих умов є важливою для виконання особою, яка буде мати справу з набувальною давністю.

Список використаних джерел та літератури:

1. Головкін О. Набувальна давність як спосіб набуття права власності на майно / О. Головкін // Вісн. Нац. акад. прокуратури України. – 2014. – № 3(36). – С. 42–48.
2. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.
3. Касілова Д. Ю. Володіння за набувальною давністю як особливий вид володіння / Д. Ю. Касілова // Актуальні проблеми держави і права. – 2010. – Вип. 56. – С. 311–317.
4. Луспенік Д. Д. Спори про набувальну давність: проблеми теорії і судової практики // Юридичний журнал. – 2006. – № 5. – С. 114–119.
5. Маковій В. П. Набувальна давність у цивільному праві: автореф. дис. канд. юрид. наук / В. П. Маковій. – Харків, 2007. – 20 с.
6. Рясенцев В. Приобретательная давность / В. Рясенцев [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://lawlibrary.ru/article1068373.html>.
7. Саяпіна І. Коротко про набувальну давність та підстави її застосування. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.yurradnik.com.ua/stride/men/?m=archive&y=2011&mag=82&art=179>.
8. Цивільний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 7 лют. 2015 р. : (ОФІЦ. ТЕКСТ). – К. : ПАЛИВОДА А. В., 2015. – 380 с.

Ничипорчук Олексій Вячеславович

студент магістратури

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Костянтин Іванович Острозький як військовий та релігійно-культурний діяч

Із двох синів Івана Васильовича Острозького, Михайла і Костянтина, найбільшої слави як у сучасників, так і в нащадків домогся молодший Костянтин. Великі здібності й справжній військовий талант уславили його не тільки у Великому Князівстві Литовському, але й зробили його ім'я широко знаним далеко поза межами своєї держави. Сучасні йому хроністи називали його Ганнібалом і волинським або руським Сципіоном. Не помилимося, коли зазначимо, що з усіх князів Острозьких Костянтин Іванович зробив найблискупішу кар'єру, ставши одним з найславетніших гетьманів Великого Князівства Литовського й улюбленцем Ягеллонів [1, с. 22].

Проте стосовно життя й діяльності Костянтина Івановича Острозького маємо тільки нечисленні фрагментарні документальні дані. Навіть з приводу дати його народження існує кілька гіпотез (1436 р., 1460 р., 1461 р., 1463 р.). Проте більшість дослідників все ж схиляється до думки, що найімовірнішим роком його народження є 1460 р. Початки військово-політичної діяльності майбутнього гетьмана теж достеменно невідомі, що не дає можливості поступово, крок за кроком простежити його сходження до найвищої військової посади в державі. Щаблі його службової